

2.3. Bezodpadová domácnosť – premyslené nakupovanie, triedenie odpadu, kompostovanie

2.3.1. Čo je dôležité vedieť?

Premyslené nakupovanie

Množstvo odpadu z domácností sa dá znížiť. Ako? Nekupujte veci, ktoré nepotrebuje! Nenakupujte zbytočne!

Obchody a obchodné domy nás rôznymi šikovnými spôsobmi nútia nakupovať. Vedeli ste, že čím je obal farebnejší, tým skôr si výrobok kúpite? Pred vložením výrobku do nákupného košíka si premyslite, či ho skutočne potrebujete. Nikdy nechodte nakupovať hladní, pretože vtedy miniete oveľa viac peňazí na jedlo. Vôňa čerstvo upečeného chleba alebo koláčov pri pulte s pečivom vás zláka kupovať. Ak nie ste dostatočne pozorní, určite nakúpíte viac ako potrebujete. Len sa nad tým zamyslite! Odpad z domácností na začiatku svojej „kariéry“ ešte nebol odpadom. Jeho výroba a preprava si vyžadovali energiu a zaťažovali životné prostredie. Plytvanie s potravinami je najdrahšia vec na svete. Nikoho nezasýtia, a zaplatíme nielen za ich výrobu, ale ešte aj za spracovanie odpadu.

Dátum spotreby výrobkov v akcii sa blíži mali by sa rýchlo spotrebovať. Uplynutie dátumu minimálnej trvanlivosti nemusí vždy znamenať, že by sa tie potraviny mali vyhodiť. Ak boli skladované neotvorené, v nepoškodenom obale a v súlade s odporúčaním výrobcu, a ak po ich otvorení nevidíme žiadne veľké zmeny (chuti, farby, vône, konzistencie) v porovnaní so zvyčajným produktom, výrobok sa môže spotrebovať aj niekoľko týždňov až mesiacov po dátume expirácie. Konzervované potraviny sa môžu spotrebovať aj rok po expirácii. Aj tvrdé syry, kyslá smotana alebo kefír vydržia v chladničke dlhšie.

Čo môžeme urobiť?

1. Nakupovať chodte najedení a pripravte si nákupný zoznam!

2. Skontrolujte dátum minimálnej trvanlivosti potravín, aby ste vedeli, ako dlho ich môžete pred spotrebovaním skladovať!
3. Pri uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti výrobok najprv ochutnajte, nevyhadzujte ho automaticky!

Aj suchý chlieb a rožky sa dajú spotrebovať, stačí len nájsť spôsob, ako. Ak ich zomeliete, budete mať strúhanku. Zo skysnutého domáceho mlieka si môžete vyrobiť veľmi chutný tvaroh.

Triedenie odpadu

V prípade výrobkov, ktoré sa nedajú recyklovať, je potrebné vedieť, ako ich správne triediť.

Plasty

Plasty ukladáme do žltých kontajnerov. PET fľaše a plechovky musia byť stlačené, aby sa ušetrilo miesto. Nevyhadzujte obaly znečistené olejom, chemikáliami alebo masťou.

Papier

Do modrých kontajnerov vkladáme kartóny, papierové obaly, letáky, noviny, kancelársky papier. Nemôžu sa tam vkladať Tetra Pak obaly. Tetra Pak sú obaly od nápojov, ktoré sa skladajú z 3 materiálov: papiera, plastu a hliníka. Nemôžu sa tam vkladať ani masťné, znečistené papierové obaly.

Sklo

Kontajner na zber skla je zelený. Vkladajú sa tam sklenené fľaše, sklenené poháre a sklenené tabule. Znečistené sklo (najmä pieskom alebo zeminou), žiarovky, porcelán, keramiku a sklo kombinované inými materiálmi (kovový drôt), technické sklo a vratné fľaše nikdy nevyhadzujte do zeleného kontajnera.

Kovy

Do červeného kontajnera hádzeme rôzny kovový odpad (konzervy, plechovky od nápojov, alobal). Nepatria sem znečistené kovové obaly, kombinované kovové obaly (od kávy, zubnej pasty atď.) ani obaly obsahujúce nebezpečné látky.

Biologický odpad

Tráva, lístie, kvety, tenké konáre, káva, čaj, ovocie a iný biologický odpad patria do hnedého kontajnera určeného na bio-odpad. Ak bývate v dome so záhradou, kompostujte!

Ak ste sa naučili, aký odpad môžete hádzať do ktorého kontajnera, tak si povieme aj o oplachovaní fliaš. Napríklad na dne pohára od majonézy alebo kečupu vždy zostanú zvyšky.

Kompostovanie

Kompostovanie je jednou z najstarších a najprirodzenejších metód znižovania množstva odpadu. Ak bývate v dome so záhradou, stačí vám trocha miesta oddeleného hoci aj starými doskami, kam budete ukladať odpad z domácnosti určený na kompostovanie, a kde bude prebiehať hnilobný proces. Vhodný je aj kút v polotieni, kde budete hromadiť rastlinný odpad. Príroda si už svoju prácu urobí.

Ak kompostujete (alebo si nájdete miesto, kam môžete odvieť svoj odpad určený na kompostovanie), znížite svoj odpad z domácnosti najmenej o 30 %. Pri kompostovaním nebudete musieť robiť takmer žiadne pravidelné úkony, stačí raz ročne poobrať a preosiať. Počas celého roka tam môžete jednoducho ukladať všetky prírodné látky. Kompost je vynikajúcim zdrojom živín pre rastliny namiesto hnojiva.

Na jeseň vzniká najviac zeleného odpadu. V tomto období k odpadu z domácnosti pribudnú ešte aj listy a konáre z jesenného prerezávania stromov.

Riešením nie je ich spálenie! Spaľovanie mokrého záhradného odpadu je mimoriadne škodlivé, pretože výrazne znečisťuje ovzdušie a vytvára smog. Jednoducho len kompostujte. Do kompostu môžete vhadzovať nielen rastlinný odpad, ale aj množstvo odpadov z domácnosti: zvieracie chlpy, vtáčie perie, vaječné škrupiny, hobliny, prírodný papier, prach alebo strúhanku.